യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6
(നിർവാണപ്രകരണം ഉത്തരാർധം)/സർഗം 147

മുനിരുവാച .
അനന്തരം മഹാബാഹോ സുഷുപ്താന്നിർഗതസ്യ മേ .
സ്വപ്നേ ജഗദ്ദൃശ്യമിദം സാഗരാദിവ നിർഗതമ് .. 1
ആകാശാങ്ഗാദിവോത്കീർണമുത്കീർണമവനേരിവ .
ഉത്കീർണമിവ വാ ചിത്താദുത്കീർണമിവ വാ ദൃശഃ .. 2
പ്രഫുല്ലമിവ വൃക്ഷേഭ്യഃ സർഗഃ പൂർവമിവോത്ഥിതഃ .
തരങ്ഗജാലം രോധോഽബ്ധേരിവ വാ കചനം ദൃശാമ് .. 3
നഭസ്തലാദിവായാതം ഖകുബ്ഭ്യ ഇവ ചാഗതമ് .
പർവതേഭ്യ ഇവോത്കീർണം ഭൂമേരിവ സമുത്ഥിതമ് .. 4
ഹൃദയാദിവ നിഷ്ക്രാന്തം സംപ്രവിഷ്ടമിവാമ്ബുഭൈഃ .
പ്രസൂതമിവ വൃക്ഷേഭ്യോ ജാതം വാ സസ്യവദ്ഭുവഃ .. 5
അങ്ഗേഭ്യ ഇവ നിര്യാതം സമുത്കീർണമിവേന്ദ്രിയൈഃ .
പടാദിവ പ്രകടിതം മന്ദിരാദിവ നിർഗതമ് .. 6
കുതോഽപ്യാഗത്യ പതിതമുഡ്ഡീയ ഗഗനാദിവ .
ഉപായനം പരേ ലോകേ ഗൃഹീതമിവ വാ ഭുവഃ .. 7
പ്രസൂനം ബ്രഹ്മവൃക്ഷസ്യ തരങ്ഗമിവ വാമ്ബുധേഃ .
അനുത്കീർണപ്രകടനാച്ചിത്സ്തമ്ഭേ ചാരുപുത്രികാ .. 8
ആകാശമൃന്മയാനന്തകുഡ്യമാകാശപത്തനമ് .
മനോ മത്തോ ഗജമയോ മിഥ്യാ ജീവസ്യ ജീവിതമ് .. 9
അഭിത്തിക-മരങ്ഗം ച വിചിത്രം ചിത്രമമ്ബരേ .
ശമ്ബരേശസ്യ സർവസ്വമവിദ്യാഖ്യസ്യ കസ്യചിത് .. 10
മഹാരമ്ഭം സ്ഥിരമപി ദേശകാലവിവർജിതമ് .
നാനാഢ്യമപി ചാദ്വൈതം നാനാത്മാപി ന കിംചന .. 11
ഗന്ധർവപുരദൃഷ്ടാന്ത+സ്യാപ്യ+വസ്തു-തയാ സമമ് .
ജാഗരായാം ഹി കില തദ്ഭ്രാന്തമപ്യുപലഭ്യതേ .. 12
ചിദ്ഭാമാത്രമനാരബ്ധമപ്യാരബ്ധമിവ സ്ഥിതമ് .
ദേശകാലക്രിയാദ്രവ്യസർഗസംഹാരസംയുതമ് .. 13
സുരാസുരനരാധാരഗർഭഗർഭമനോഹരമ് .
പൃഥക്കോഷ്ഠസ്ഥബീജൗഘസംപൂർണമിവ ദാഡിമമ് .. 14
നദീശൈലവനാദിസ്ഥവ്യോമതാരാഭ്രസംകുലമ് .
ഗീതാബ്ധി-രണ-പാഠാ+ഢ്യ/പവനാ-രാവ-ഘർഘരമ് .. 15
തതോ വിലോകിതം തത്ര തന്മയാ ദൃശ്യമണ്ഡലമ് .
യാവത്തമേവ പശ്യാമി ഗ്രാമം പ്രാക്തനമാസ്പദമ് .. 16
താനേവ സകലാൻബന്ധൂംസ്തഥാസംസ്ഥാനസംസ്ഥിതാൻ .
താൻപുത്രാംസ്താം മഹേലാം ച തദേവ ച തദാ ഗൃഹമ് .. 17
താം ദൃഷ്ട്വാ പ്രാക്തനീം ഗ്രാമ്യാമാഹരദ്വാസനാം ബലാത് .

തടസ്ഥം മുഹ്യമാനാങ്ഗമിവ വീചിർമഹാർണവേ .. 18
അഥാഹമഭവം തത്ര തദാലിങ്ഗനനിർവൃതഃ .
ഗൃഹീതവാസനോ നൂനം വിസ്മൃതപ്രാക്തനസ്മൃതിഃ .. 19
ബിമ്ബം തത്തദുപാദത്തേ യദ്യദഗ്ര്യ്വതിഷ്ഠതി .
യഥാദർശശ്ചിദാദർശസ്തഥൈവായം സ്വഭാവതഃ .. 20
യസ്തു ചിന്മാത്രഗഗനം സർവമിത്യേവ ബോധവാൻ .
(ദ്-വൈ)തേന ബോധ്യതേ നേഹ സോ്ങ്ഗ തിഷ്ഠതി കേവലഃ .. 21
ന നശ്യതി സ്മൃതിര്യസ്യ വിമലാ ബോധശാലിനീ .
അയം ദ്വൈതപിശാചസ്തം മനാഗപി ന ബാധതേ .. 22
യേഷാമഭ്യാസയോഗേന സാധുസച്ഛാസ്ത്രസംഗമൈഃ .
ഉദേതി ബോധധീർഭൂയോ യാ വിസ്മരതി നോദയമ് .. 23
അപ്രൗഢാ മേ തദാ സാസീദ്ബോധധീര്യാ തയാ ഹതാ .
അദ്യ ശക്നോതി മേ ബുദ്ധിം ഹന്തും ക ഇവ ദുർഗ്രഹഃ .. 24
തവാപി വ്യാധ വിദ്ധീദം ബുദ്ധിഃ സത്സങ്ഗവർജിതാ .
ദ്വൈതബോധേന കഷ്ടേന കൃച്ഛ്രാച്ഛാന്തിമുപൈഷ്യതി .. 25
വ്യാധ ഉവാച .
ഏവമേതന്മുനേ സത്യം പാവനൈസ്ത്വദ്വിബോധനൈഃ .
ഈദൃശൈരപി മേ ബുദ്ധിർന വിശ്രാമ്യതി സത്പദേ .. 26
സ്യാദീദൃശമഥോ ന സ്യാദിതി സംദേഹജാലികാ .
നൈതസ്മിൻസ്വാനുഭൂത്യേ്പി വസ്തുന്യദ്യാപി ശാമ്യതി .. 27
അഹോ ബത ദുരന്തേയമഭ്യാസസുദൃഢീകൃതാ .
അവിദ്യാ വിദ്യമാനൈവ യാ ശാന്തൈവ ന ശാമ്യതി .. 28

സത്സങ്ഗതൈഃ പദപദാർഥവിബുദ്ധബുദ്ധേഃ
സച്ഛാസ്ത്രസത്ക്രമവിചാരമനോഹരാങ്ഗൈഃ .
അഭ്യാസതഃ പ്രശമമേതി ജഗദ്ഭ്രമോ്യം
നാന്യേന കേനചിദപീതി വിനിശ്ചിതിർമേ .. 29

ഇത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠമഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ മോക്ഷോ-പായേഷു നിർവാണ പ്രകരണേ ഉത്തരാർധേ ശവോപാഖ്യാനേ സ്വപ്നോപ-ലമ്ഭനം നാമ സപ്ത-ചത്വാരിംശ/ദധിക-ശതതമഃ സർഗഃ .. 147..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
4.1.2024